

СЕКЦІЯ 1

ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ПРОМИСЛОВОСТІ ТА ВІЙСЬКОВО-ПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ

УДК 159.9

<https://doi.org/10.18372/2786-8168.19.19937>

О.А. Блінов, д.т.н., проф.

ДУ «Київський авіаційний інститут», Київ

ПСИХОЛОГІЧНІ НАСЛІДКИ ВІЙНИ ДЛЯ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ

Анотація. *Війна негативно впливає на психіку людей. Під час війни психічне здоров'я населення значно погіршується, чисельність людей скорочується. Родини намагаються зберегти дітей та вижити під час важких часів.*

Ключові слова: війна, населення, військовослужбовці, психологічні наслідки війни.

За останні 10 років населення України знаходиться під впливом значних подій в сфері політики, економіки, охорони здоров'я, військової сфери тощо. Пандемія COVID-19 торкнулася практично всіх родин українців. На території України вже більш ніж 10 років йде війна. Зазначені вище події змістовно вплинули на психічне здоров'я населення. Вони порушили звичний порядок життя мільйонів громадян, спонукали до значних динамічних процесів в їх життєдіяльності [1].

За оцінками експертів, 40–50 % населення потребуватимуть психологічної допомоги [2]. У певних групах населення кількість таких людей буде становити: з-поміж військових та ветеранів – 1,8 млн; серед людей старшого віку – 7 млн; близько 4 млн – дітей та підлітків. Прогнозована потреба в допомозі з питань психічного здоров'я на первинній ланці медицини – 27 млн. звернень [3].

Водночас близько 3–4 млн українців матимуть певний розлад психічного здоров'я – помірної або тяжкої форми. За оцінками “WHO 2024 Emergency Appeal: Ukraine” – 9,6 мільйонів людей в Україні мають ризик психічного розладу або живуть із ним, з яких 3,9 мільйони страждають від середніх до важких симптомів [4].

На думку експерта штаб-квартири Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) у Женеві, співголови Референтної групи з психічного здоров'я та психосоціальної підтримки Фамі Ханна, ризик захворіти внаслідок війни на такі психічні розлади, як депресія і посттравматичний стресовий розлад, мають понад 8,5 млн українців [5].

Встановлено, що від 20 % до 40 % військовослужбовців потребують психологічної допомоги. Симптоми гострої травми виявляють у 60–80 % захисників, які були очевидцями загибелі побратимів чи мирного населення або бачили тіла померлих. Ризик появи симптомів порушення психіки стосується більш молодих військових, віком 18–24 років, у яких виявлено симптоми депресії

або які мали проблеми з алкоголем. Симптоми ПТСР розвиваються приблизно у 12–20 % вояків, які перенесли бойову травму, але не звернулися за психологічною допомогою через побоювання зневаги за прояви слабкості, боягузтва, загрозу військовій кар'єрі [6].

Стан психічного здоров'я військовослужбовців значно гірший, ніж серед решти населення – тривожні, великі депресивні розлади трапляються серед військових удвічі частіше проти цивільних. Військові більше вдаються до речовин, що змінюють психічний стан, зокрема зловживання алкоголем серед них трапляється у 2,3 рази частіше. Водночас в армії чоловіки більше схильні до такого зловживання, ніж жінки. Останніх же частіше вражають тривожні розлади, ПТСР та розлади настрою. Військові, які брали участь в активних бойових діях, майже в 7 разів частіше мають ПТСР, набагато більше зловживають алкоголем та іншими речовинами, ніж решта військових [7].

Висновок. Велика війна триває вже четвертий рік. І ми не бачимо кінця її завершення. Проблеми психічного здоров'я як військових так і цивільного населення будуть тільки поширюватися і загострюватися. Тому потрібно, чим швидше тим краще, зміцнювати та нарощувати психологічні знання, вміння та навички кожної людини.

Список використаної літератури

1. Білінов О. А. Бойова психічна травма: монографія. К: Талком, 2019. 700 с.
2. Зеленська про програму ментального здоров'я: Виявилось, що «сильні не ходять до психологів». 01.05.2023. Укрінформ: веб-сайт. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3703135-zelenska-pro-programu-mentalnogo-zdorova-viavilos-so-silni-ne-hodat-do-psiologiv.html> (дата звернення 14.04.2025).
3. У межах Всеукраїнської програми ментального здоров'я визначили пріоритетні проекти. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3695613-u-mezah-vseukrainskoi-programi-mentalnogo-zdorova-viznacili-prioritetni-proekti.html> (дата звернення 14.04.2025).
4. Вплив війни на психічне здоров'я українців: статистика і хронологія. 4.5.0. Recovery Center.
5. Понад 8,5 млн українців мають ризик психічних розладів психічних розладів через війну – ВООЗ. Укрінформ. 14.04.25. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3567887-ponad-85-miljona-ukrainciv-maut-rizik-psiichnih-rozladiv-cerez-vijnu-vooz.html> (дата звернення: 14.04.2025).
6. Посттравматичний синдром: прихована загроза. 28.12.2022. URL: <https://tyzhden.ua/posttravmatychnyj-syndrom-prykhovana-zahroza/> (дата звернення: 14.04.2025).
7. Медведенко Л. Стан психічного здоров'я військовослужбовців значно гірший, ніж серед решти населення. 28.02.2023. URL: <https://armyinform.com.ua/2023/02/28/stan-psyhichnogo-zdorovya-vijskovosluzhbovciv-znachno-girshyj-nizh-sered-reshty-naselennya/> (дата звернення: 14.04.2025).